

Sygn. akt I PSK 79/21

POSTANOWIENIE

Dnia 22 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z powództwa N. w W.
przeciwko T. S.
o odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 22 kwietnia 2021 r.,
skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 22 października 2019 r., sygn. akt VII Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 240
(dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów procesu w
postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K., wyrokiem a dnia 22 października 2019 r., oddalił apelację T. S. od wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 3 kwietnia 2019 r., mocą którego, zasądzono od niego na rzecz Narodowego Funduszu Zdrowia w W. kwotę 10.201,38 zł tytułem odszkodowania za nieuzasadnione rozwiązanie przez pracownika umowy o pracę bez wypowiedzenia.

W sprawie ustalono, że T. S. w dniu 31 stycznia 2013 r. złożył pracodawcy oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia w trybie art. 55 § 1¹ k.p. Jako przyczynę tegoż wskazał ciężkie naruszenie podstawowych

obowiązków pracodawcy, polegające na uporczywym i długotrwałym nękanii, co wywołało jego zaniżoną ocenę przydatności zawodowej, spowodowało poniżenie oraz izolowanie go z zespołu współpracowników (mobbing).

W ocenie Sądu Rejonowego, pozwany nie wykazał okoliczności uzasadniających rozwiązanie stosunku pracy. Sąd Okręgowy podzielił ustalenia Sądu pierwszej instancji i przyjął je za własne. Postępowanie dowodowe nie wykazało, aby zachodziła którakolwiek z przyczyn wskazanych przez pozwanego w oświadczeniu o rozwiązaniu stosunku pracy bez wypowiedzenia, co czyni je nieuzasadnionym i skutkuje odpowiedzialnością odszkodowawczą pozwanego wobec pracodawcy, limitowaną co do wysokości treścią art. 61¹ § 1 k.p. Jednocześnie wskazał, że strona powodowa występując o zapłatę odszkodowania nie uchybiła terminowi określonymu w art. 264 § 2 k.p., ponieważ termin ten nie dotyczy dochodzenia przez pracodawcę roszczenia o zapłatę odszkodowania określonego w art. 61¹ k.p. Dodatkowo, odszkodowanie przysługuje niezależnie od tego, czy szkoda faktycznie wystąpiła, a jeżeli tak, w jakiej wysokości - wystarcza sam fakt nieuzasadnionego rozwiązania przez pracownika umowy o pracę bez wypowiedzenia na podstawie art. 55 § 1 k.p. W konsekwencji powyższego Sąd Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c.

Skargę kasacyjną wywiódł pełnomocnik pozwanego, zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w całości. We wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania wskazał na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a mianowicie: czy art. 264 § 2 k.p. ma zastosowanie również do roszczeń pracodawców o odszkodowanie z art. 61¹ k.p.?

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania oraz zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie może zostać przyjęta do merytorycznego rozpoznania. Zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub

uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne”. Innymi słowy, istotne zagadnienie prawne zamyka się w regulacji prawnej, która powinna zostać przeanalizowana i opracowana, tak aby to wpierw sam skarżący mógł stwierdzić, że istotne zagadnienie prawne rzeczywiście występuje i dlatego powinien rozpoznać je Sąd Najwyższy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2015 r., III UK 206/13). W rozpoznawanej sprawie sformułowane przez skarżącego zagadnienie nie spełnia wymogów przedstawionych powyżej.

Przede wszystkim skarżący nie dostrzega, że przepis art. 264 k.p. ustanawia w odniesieniu do pracownika terminy dochodzenia na drodze sądowej roszczeń związanych z kwestionowaniem ustania stosunku pracy (wypowiedzenia lub rozwiązania niezwłocznego albo wygaśnięcia) bądź odmowy jego nawiązania. Od 1 stycznia 2017 r. termin na dochodzenie tych roszczeń wynosi 21 dni. Są to terminy na wytoczenie powództwa przeciwko pracodawcy. Terminy te różnią się od terminów zawitych oraz przedawnienia.

Roszczenie nazwane w art. 264 § 1 k.p. „odwołaniem od wypowiedzenia umowy o pracę” obejmuje nie tylko żądanie uznania wypowiedzenia za bezskuteczne lub przywrócenia do pracy, lecz także alternatywne żądanie odszkodowania (art. 45 § 1 w związku z art. 47¹ k.p.). Termin zawity dochodzenia roszczeń ustanowiony w art. 264 § 1 k.p. dotyczy wyłącznie roszczeń o uznanie wypowiedzenia za bezskuteczne lub o przywrócenie do pracy albo o odszkodowanie, o jakim mowa w art. 45 § 1 k.p. Nie odnosi się on natomiast do innych roszczeń dotyczących wypowiedzeń, np. z tytułu zastosowania okresu wypowiedzenia krótszego niż wymagany (art. 49 k.p.), możliwych do dochodzenia w ramach terminu przedawnienia z art. 291 § 1 k.p. (zob. K. Gonera [w:] Kodeks pracy. Komentarz, L. Florek (red.) Warszawa 2017, LEX).

Przedawnienie jest objęte zakresem szerszego pojęcia tzw. dawności, która polega na ponoszeniu przez uprawnionego ujemnych skutków niewykonywania prawa w określonym terminie. Przedawnieniu ulegają roszczenia każdej ze stron stosunku pracy (pracodawcy i pracownika), zarówno majątkowe (o odszkodowanie, wynagrodzenie za pracę), jak też niemajątkowe. Ogólny okres przedawnienia roszczeń ze stosunku pracy, zarówno pracodawców, jak też pracowników, wynosi 3 lata od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Roszczeniem „ze stosunku pracy” jest każde roszczenie, którego podstawą jest stosunek pracy powstały na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania bądź spółdzielczej umowy o pracę. Jednakże roszczenia pracodawcy o naprawienie szkody, wyrządzonej przez pracownika wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych, ulegają przedawnieniu z upływem 1 roku od dnia, w którym pracodawca powziął wiadomość o wyrządzeniu przez pracownika szkody, nie później jednak niż z upływem 3 lat od jej wyrządzenia. Wyjątek od trzyletniego terminu przedawnienia, odnosi się również do roszczeń pracodawcy o odszkodowanie za nieuzasadnione rozwiązanie przez pracownika umowy o pracę bez wypowiedzenia na podstawie art. 55 § 1¹ k.p. (art. 61¹ k.p.).

Zgodnie z art. 61¹ zdanie pierwsze k.p., w razie nieuzasadnionego rozwiązania przez pracownika umowy o pracę bez wypowiedzenia na podstawie art. 55 § 1¹ k.p., pracodawcy przysługuje odszkodowanie. W tym przypadku ustawodawca nie przewidział wobec pracownika sankcji za naruszenie przepisów o rozwiązywaniu umów o pracę w tym trybie. Wskazane w tym przepisie odszkodowanie przysługuje zatem pracodawcy tylko w przypadku jedynej wadliwości rozwiązania umowy bez wypowiedzenia. Dotyczy to sytuacji, w której rozwiązanie jest „nieuzasadnione”, a więc gdy oświadczenie zostało złożone, mimo że pracodawca nie dopuścił się ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków wobec pracownika. W sytuacji, w której szkoda nie wystąpiła, w doktrynie proponuje się, aby roczny termin przedawnienia roszczenia liczyć od dnia powzięcia przez pracodawcę wiadomości o istnieniu podstaw do żądania ustawowego odszkodowania, czyli od stwierdzenia bezzasadności oświadczenia pracownika o rozwiązaniu umowy w trybie art. 55 § 1¹ k.p. Natomiast bieg trzyletniego okresu ustanowionego w art. 291 § 2 k.p. rozpoczyna się od daty

złożenia pracodawcy oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia z powodu ciężkiego naruszenia przez pracodawcę jego podstawowych obowiązków wobec pracownika (zob. A. Kosut [w:] Kodeks pracy. Komentarz. Tom II, K.W. Baran (red.), Warszawa 2020, LEX).

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania. O kosztach orzeczono w myśl art. 398²¹ w związku z art. 108 § 1 k.p.c.